

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

60-1

100 Státní archeologický ústav 100 let moderní archeologie v českých zemích

BRNO 2019

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 60
Volume 60

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Lumír Poláček

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Rudolf Procházka, Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Zdeňka Pavková, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Šimon Ungerman

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce

Mušov, „Na pískách“. Fragment lučkovité spony s pravoúhlou destičkou
a knoflíky (obr. 3, str. 146).

Cover Photography

Mušov, “Na pískách”. Fragment of the square-headed bow brooch decorated
with knobs (Fig. 3, Pg. 146).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2019
Náklad 400 ks

Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2019 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

ordináty 434/307 a 447/311 mm od Z/J s. č. V trati „V Olších“ bylo zachyceno celkem 12 zahloubených objektů, které byly zdokumentovány a ovzorkovány. Materiál z nich pocházející je možné zařadit do halštatského období – horákovské kultury. Zjištěné objekty lze interpretovat jako běžné pozůstatky sídelních aktivit, některé z nich představují zbytky zásobních jam nebo obydlí – zahloubené chaty zapuštěné pod úroveň tehdejšího terénu. Ačkoliv jsou z katastru Trboušany evidována četná archeologická naleziště, jedná se o zcela novou lokalitu, která nebyla dosud známa.

Ivan Čížmář

Resumé

Trboušany (Bez. Brno-venkov), „V Olších“. Hallstattzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

TROUBSKO (OKR. BRNO-VENKOV)

„Horní louky“. Časná doba laténská (?). Žárový hrob. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JTSK – 1161775.91:606360.58.

V březnu roku 2018 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchranný archeologický výzkum na pozemcích p. č. 1289/73, 1289/74, 1289/75 a 1289/76 v trati „Horní louky“ v souvislosti s výstavbou odstavňé plochy pro auto-dopravu se zázemím.

V jižní části skryté plochy byl zachycen osamoce-ný žárový hrob. Jednalo se o mělkou jamku oválného půdorysu, v níž byly na hromádce uloženy kremační zbytky. Kromě skromného množství spálených kostí hrob obsahoval zlomky ze dvou masivních bronzových náramků s vývalky, bronzový tyčinkovitý závěsek a střep patrně z hrdla keramické nádoby. Celek je možné rámcově časově zařadit na základě náramků s vývalky, jejichž výskyt spadá do intervalu mezi mladší dobou halštatskou a stupněm LT B1 starší doby laténské (Benediková 2004, 103, 108; Pieta 2012). Analogie k tyčinkovitému závěsku zatím poznáme pouze z laténského období, ovšem již z jeho časného stupně LT A (Čambal 2016, 114, tab. III: 2–3, IV: 7). Na základě polohy v kostrových hrobech jsou tyto předměty považovány za součást upevnění buď obuvi, nebo nějaké pokrývky hlavy (Ramsl 2011, 131). Popsaný žárový hrob by spolu s kostrovým pohřbem, odkrytým v roce 2017 na sousedním pozemku (Přichystal 2018, 200–201), mohl reprezentovat na Moravě dosud postrádaný příklad funerálního areálu z počátku mladší doby železné.

Michal Přichystal

Literatura

Benediková, L. 2004: Koniec doby halštatskej a začiatok doby laténskej v slovenských Karpatoch (na príklade lokality Istebné-Hrádok). In: J. Gancarski (red.): *Okres lateński i rzymski w Karpatach polskich*. Krosno: Miel, 93–120.

Čambal, R. 2016: Včasnotaténske spony z Horných Orešian – Slepého vrchu v zbierkach SNM-Archeologického múzea v Bratislave. *Zborník Slovenského národného múzea CX, Archeológia* 26, 109–118.

Pieta, K. 2012: Bronzové náramky s vývalkami z konca doby halštatskej a začiatku doby laténskej na severnom Slovensku. In: R. Kujovský, V. Mítáš (eds.): *Václav Furmánek a doba bronzová. Zborník k sedemdesiatym narodeninám*. Nitra: Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied Nitra, 315–324.

Přichystal, M. 2018: Troubsko (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 59(1), 139–140, 156, 182, 200–201.

Ramsl, P. C. 2011: *Das Latènezeitliche Gräberfeld von Mannersdorf am Leithagebirge, Flur Reinthal Süd, Niederösterreich. Studien zu Phänomenen der latènezeitlichen Kulturausprägungen*. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften.

Resumé

Troubsko (Bez. Brno-venkov), „Horní louky“. Frühlatènezeit? Brandgrab. Rettungsgrabung.

UHERSKÝ OSTROH (K. Ú. OSTROŽSKÉ PŘEDMĚSTÍ, OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

„Louky“. Platěnická kultura. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: WGS-84 – 48.972321° N; 17.457015° E.

V roce 2018 započala první etapa rekonstrukce polní cesty vedoucí od silnice II/71 směrem na SV do obce Ostrožská Lhota. V rámci této etapy proběhly především přípravné práce, k nimž patřila také výstavba odtokového koryta, které bude odvádět srážkovou vodu ze struh, jež mají být vybudovány podél rekonstruované polní cesty. Před samotným vyzděním koryta lomovým kamenem byl v trase jeho průběhu proveden liniový výkop, jehož stěny byly posléze vysvahovány do profilu ve tvaru písmene „V“. Výkop

protínal JZ okraj polní tratě Louky nacházející se nedaleko od rozhraní katastrů města Uherský Ostroh s obcí Ostrožská Lhota. Z hlediska charakteru polohy se jedná o rozlehlé ploché návrší, které na SZ přechází prudšími svahy do inundace potoka Okluky. V blízkosti vrstevnice 200 m n. m. byl liniovým výkopem porušen rozměrnější zahloubený objekt s plochým dnem a pozůstatky vnitřní konstrukce v podobě několika křulových a sloupových jam. Z důvodů rychle postupujících stavebních prací byla prozkoumána převážně centrální část jámy, jež byla porušena výkopem. Celkový rozsah objektu byl ověřen pouze formou liniových sond orientovaných kolmo na osu koryta. Po typologicko-funkční stránce šlo pravděpodobně o polozemnici. Z výplně objektu pochází soubor keramiky, mazanice, zvířecích kostí, kamenů a makrolitické kamenné industrie. Z ostatních keramických tvarů se podařilo získat také dvě poškozená závaží tkalcovského stavu a jeden celý a jeden z poloviny dochovaný přeslen. Metalické nálezy reprezentuje několik fragmentů železných artefaktů. Nalezen byl také zlomek kopytovitého klínu z metabazitu typu Jizerské hory, který představuje patrně starší intruzi. Na základě předběžné analýzy keramiky můžeme zemnici datovat do období platěnické kultury. Lokalita bude nadále sledována v návaznosti na průběh stavebních prací.

Jaroslav Bartík

Resumé

Uherský Ostroh (Ostrožské Předměstí Cadastre, Uherské Hradiště District), "Louky". Platěnice culture. Rescue excavation.

UHŘICE (K. Ú. UHŘICE U KYJOVA, OKR. HODONÍN)

„Čtvrtky za kostelem“. Doba halštatská. Sídliště. Záchranný výzkum.

V souřadnicovém systému S-JTSK se prostor nálezu nachází v okolí bodu o souřadnici: X = 1179622.15; Y = 575313.35.

V roce 2018 proběhl v polní trati „Čtvrtky za kostelem“, na svahu u západního okraje intravilánu obce Uhřice, záchranný výzkum v souvislosti se stavbou technické infrastruktury pro budoucí výstavbu rodinných domů. Na poměrně příkrém návrší nad současnou zástavbou bylo prozkoumáno celkem 11 sídlištních objektů (viz kapitoly Doba bronzová a Středověk a novověk). Nejvýraznější prozkoumaný objekt představuje zemnice s početnou kolekcí keramických nálezů, které tuto zemnici řadí do doby halštatské. Do stejného období pak patrně můžeme zařadit i některé další objekty z blízkého okolí tohoto objektu. Dále zde

byla v rámci celé stavební akce plošně zdokumentována archeologická situace šesti novověkých objektů nacházejících se v prostoru staré úvozové cesty pod současným kostelem.

Marek Lečbych

Resumé

Uhřice (Uhřice u Kyjova Cadastre, Hodonín District), "Čtvrtky za kostelem". Some features belonging to the Hallstatt culture were excavated during a rescue excavation in 2018. A sunken hut was excavated there too.

VYŠKOV (OKR. VYŠKOV)

„Nouzka“. Mladší doba železná. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace (S-JTSK): Y = 569261.9; X = 1155381.01

Během záchranného výzkumu při výstavbě parkoviště pro výrobní areál jsme kromě starších pravěkých objektů (viz oddíl Doba bronzová v tomto čísle) prozkoumali i jeden zahloubený laténský objekt. Byla jím patrně chata – polozemnice s plochým dnem, ale vzhledem k tomu, že jsme nemohli prozkoumat její celý půdorys, nenalezli jsme žádné stopy po křulové konstrukci. Chata obsahovala typickou laténskou keramiku.

Blanka Mikulková

Resumé

Vyškov (Bez. Vyškov), „Nouzka“. Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.